

Panna v Koruně

(aneb Ve skalách zastavil se čas)

Snad každý z kraje pod Broumovskými stěnami slyšel vyprávět pověst o Koruně, hoře poblíž Broumova. Podle vyprávění sedí uvnitř panna, která šije košili. Každý rok udělá jenom jeden steh, ale až košili dokončí, přijde soudný den. Na Velký pátek při čtení pašijí je možno do nitra hory vejít branou, jež se tento den otevře. Kdo sem vkročí, může si nabrat z pokladů, které tu jsou uloženy, je mu však dovoleno se tam zdržet jen tak dlouho, dokud panna nepromluví. Když se ozve dvakrát, je ještě možné horu opustit, potřetí už je pozdě, protože hora se zavře.

Jednou na Květnou neděli šel sedlák z Horního Božanova se svým synkem do kostela v kladském Radkově. Tu spatřil na úpatí Koruny otevřenou bránu do nitra hory a zvědavě vstoupil dovnitř s chlapcem v náručí. Za dveřmi poručil chlapci čekat a sám kráčel dál dlouhou chodbou, až došel do zahrady se zámkem uprostřed, odkud zazníval zpěv. Šel podle hlasu, až se ocitl v komnatě, v níž seděla panna a šila lněnou košili. Pokynula mu, aby přistoupil blíže, ale sedlák dostal strach, a proto se otočil a co nejrychleji spěchal ven. Ve zmatku a podivném omámení úplně zapomněl na svého syna a vzpomatoval se teprve při rachotu, připomínajícím hrom. Ten způsobila brána, která zapadla tak, že vůbec nebylo patrné, kde předtím byla. Až v té chvíli si sedlák uvědomil, že jeho syn zůstal uvnitř.

Doma nechtěl jeho vyprávění nikdo uvěřit a vrchnost ho nechala uvrhnout do řetězů, protože se domnívala, že svého syna zabil. Když se vše vyjasnilo a byl opět volný, netrpělivě čekal, až zase přijde Květná neděle. Někdo mu poradil, že jen tehdy se opět dostane do nitra hory.

Skutečně tomu tak bylo. Příští rok na Květnou neděli se opět vydal ke Koruně a bránu našel bez nejmenších obtíží. Hned za ní si na podlaze hrál jeho chlapec, jako kdyby se před chvílí rozloučili. Ani nevypadal, že by svého otce postrádal. Ten ho šťastně popadl do náručí, a až doma si všiml, že chlapec drží v ruce jablko. Bylo celé ze zlata.

Pověst ještě vypráví, že panna v Koruně je šlechtična, kterou do hory zaklel čaroděj za zlé skutky jejího otce loupežníka. Až svou košili dokončí, bude vykoupena. Teď už pracuje na posledním rukávu.

Vysvětlivky

- Koruna (německy Ringelkoppe) je strmý vrchol a majestátní zakončení hřebenu Broumovských stěn na jeho východní hraně směřující do Polska. Vrchol této hory má 769 m n/m a nachází se nad obcí Božanov. Na vrcholu Koruny je zábradlím ohraničená vyhlídka, ze které je za pěkného počasí úžasný pohled na protilehlou Hejšovinu (922 m n/m, kousek za státní hranicí, dnes na polském území), dále na Bor (800 m n/m, hraniční stolová hora nad Machovem), a na východní obzor na Rychleby a okraj Jeseníků s Kralickým sněžníkem. Svým tvarem broumovská Koruna připomíná v menším provedení monumentální Ďáblovu věž v americkém státě Wyoming (kterou možná znáte z filmu Stevena Spielberga, Blízká setkání třetího druhu).
- Velký pátek (latinsky dies passionis Domini), je křesťanský svátek připomínající ukřižování Ježíše Krista a jeho smrt na Kalvárii. Je to pátek Svatého týdne a součást velikonočního třídní, takzvaného tridua (Zelený čtvrtek, Velký pátek

a Bílá sobota). Na Velký pátek se neslaví mše svatá, ani nejsou povoleny pohřební obřady. V katolické liturgii se čtou z Písma (z Bible) Janovy pašije, někdy čtené dramaticky, někdy zhudebněné. Slovo pašije pochází z latinského passio (utrpení). Z Písma se tedy předčítají pasáže o utrpení Krista. Obřady pokračují modlitbou s přímluvou za církve a za papeže, za služebníky církve a za všechny věřící i nevěřící. Na Velký pátek, který je jinak jedním ze dnů přísného půstu, se též podávají hostie, které byly proměněny v Zelený čtvrtek.

- Květná neděle o utrpení Páně (latinsky Dominica in Palmis de Passione Domini), zvaná též Pašijová neděle. Jde o křesťanský svátek, který v kalendáři vychází na různé datum, vždy ale na neděli před Velikonocemi. Svátek připomíná den Kristova triumfálního vjezd do Jeruzaléma na oslátku, kdy ho Židé vítali palmovými ratolestmi. O této události je záznam ve všech čtyřech evangeliích. Květná neděle je prvním dnem Svatého týdne. Ve většině církví se Květná neděle slaví žehnáním a rozdáváním ratolestí palem či větviček domácích stromků, které nahrazují palmové ratolesti, jež zástup v Jeruzalémě před Kristem rozprostřel na zem, když vjížděl do města. Jelikož v evropských zeměpisných šířkách je obtížné pěstovat palmy, její ratolesti bývají nahrazovány větvičkami zimostřázu, olivovníku, vrby či tisu. Podle pučících květů na větvičkách je pak u nás tato neděle pojmenována jako Květná neděle. Pokud zaslechnete někdy východní syrské pojmenování neděle slovem Ošana, jde o odkaz na provolávání obyvatel Jeruzaléma při Kristově příjezdu na oslátku, kdy zástupy provolávaly Hosanna (v hebrejštině Hoši'ana), což v překladu znamená v imperativu prosbu o pomoc "zachraň" či "spas", a v substantivu "zachráníce" či "spasitel". Od středověku se dodnes v samotném Jeruzalému dochovává o Květné neděli průvod s ratolestmi, při kterém se provolávají slova "Hosana synu Davidovu, požehnaný, který přichází ve jménu Páně."

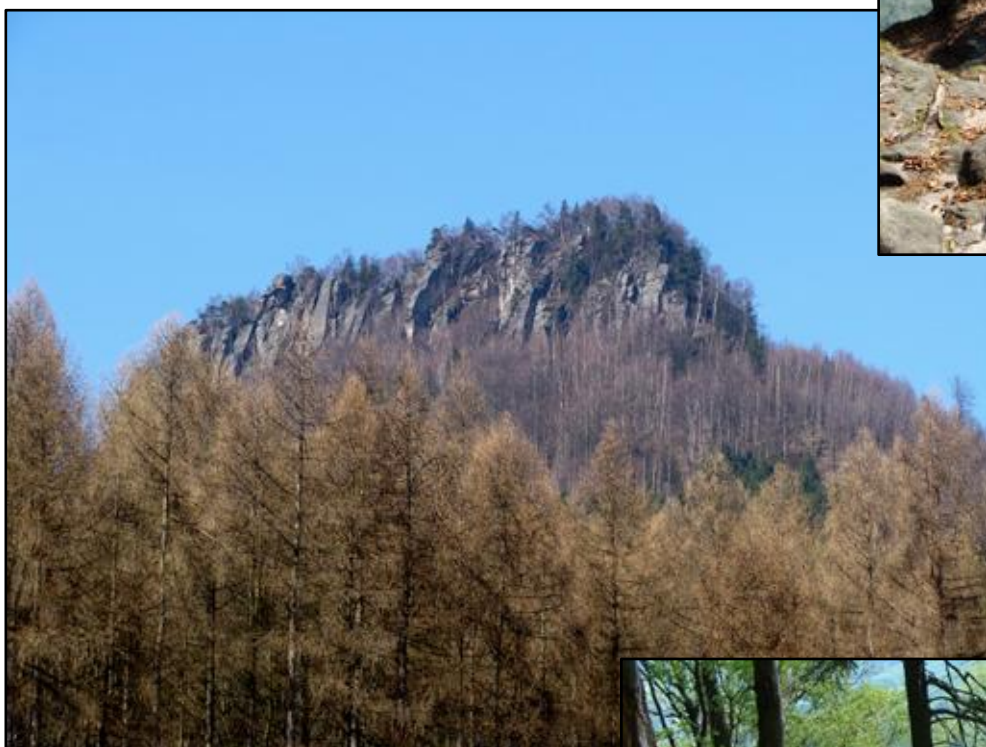
vlevo: Devils Tower
(USA, Wyoming)

vlevo: Koruna
(Broumovské stěny)

nahoře: Vyhlídka
na vrcholu Koruny
(východní hrana)

vlevo dole: Vytesaný
znak Koruny přímo ve
skále vedle vyhlídky

vlevo: Pohled z vyhlídky na Koruně směrem na Bor (stolová hora uprostřed obzoru/

dole: Pohled z vyhlídky na Koruně směrem na Hejšovinu (dvojhrb na obzoru)

vlevo: Vyhlídka z Koruny na Broumovské stěny

níže: Při stoupání z Horního Božanova na Korunu přes Zelený hájek narazíte pod Korunou na stezku vzhůru vedoucí na skalní hřeben. Při výstupu se na úpatí setkáte s velice nápadnou skálou. Nepřipomíná vám tak trochu bránu do skalního vrcholu?

Milan Škoda (07. 02. 2023)

- průvodce Broumovskem <http://www.milan-skoda.cz/broumovsko.htm>

- facebook <https://www.facebook.com/milan.skoda.9862/>

zdroj: Broumovsko v pověstech v převyprávění od Evy Koudelkové

zdroj: Wikipedie

fotografie: Milan Škoda